

ARKTISK INSTITUT / Ledelsesberetning 1993

Arktisk Institut har som en privat, selvejende institution til formål at være informationscenter om arktiske forhold med særlig henblik på Grønland, at virke for at fremme studiet af og udbrede kendskabet til arktiske egne og deres folk, samt at formidle forbindelsen mellem Danmark, Grønland og udlandet på alle områder, der har tilknytning til arktiske forhold.

Arktisk Institut arbejder sammen med Dansk Polarcenter i henhold til en samarbejdsaftale indgået den 31. oktober 1991.

Administrative forhold

Arktisk Institut har i tiden 1/1 til 31. marts 1993 været ledet af følgende bestyrelse:

Viceadmiral Sven Thostrup, formand
Landsdommer Henning Brøndsted
Direktør John Jensen
Civilingeniør Aksel Mikkelsen
Landsstyremedlem Ove Rosing Olsen
Geolog Minik Rosing
Sekretariatsleder Helge Schultz-Lorentzen
Civilingeniør Jørgen Taagholt
Stabslæge Leif Vanggaard

Pr. 1. april 1993 trak viceadmiral Sven Thostrup sig efter ønske tilbage som formand og Aksel Mikkelsen som medlem af bestyrelsen. Herefter kom den nye bestyrelse til at se således ud:

Kæmner C.C. Resting-Jepesen, formand
Geolog Minik Rosing, næstformand
Viceadmiral Sven Thostrup
Landsdommer Henning Brøndsted
Seniorgeolog Naja Mikkelsen Stabslæge Leif Vanggaard
Civilingeniør Jørgen Taagholt
Sekretariatsleder Helge Schultz-Lorentzen
Direktør John Jensen
Landsstyremedlem Ove Rosing Olsen (stedfortræder: direktør Hans Jakob Helms)

Instituttets drift har været forestået af:

Grethe Knutzen, Hans Ebbesen, Frode Knudsen, Henriette Berg og Sonja Jakobsen

Instituttets bestyrelser har afholdt møder den 14. januar, 4. marts og 28. oktober 1993.

Som følge af den med Dansk Polarcenter indgåede samarbejdsaftale og den heraf følgende nedlæggelse af repræsentantskabet for Arktisk Institut, blev der udarbejdet nye vedtægter for Arktisk Institut, der den 1. september 1993 godkendtes af Civilretsdirektoratet.

Driften

Efter næsten 40 års virke i Kraemer Hus, L.E. Bruunsvej 10, Charlottenlund, flyttede Arktisk Institut i begyndelsen af februar ind i det smukt renoverede pakhus Strandgade 100 H på Christianshavn. Her har Arktisk Institut nu bofællesskab med Dansk Polarcenter, Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland og Institut for Eskimologi.

Forinden havde Arktisk Instituts drift været præget af forberedelser til samlingernes driftsfællesskab. En del museale genstande blev afleveret til Nationalmuseets Grønlandssekretariat og diverse instrumenter og rejseudstyr til Teknisk Museum i Helsingør. Den del af inventaret, som Arktisk Institut ikke kunne finde anvendelse for i de nye kontorer i

Strandgade, forblev i Kraemer Hus, hvor Det grønlandske Landsbiblioteks danske afdeling nu har til huse sammen med Det grønlandske Selskab.

Arktisk Institut har i de nye omgivelser fået stillet særdeles gode lokaler til rådighed såvel til kontorer som til foto- og arkivsamlingerne, og Arktisk Instituts bibliotek er sammen med bogsamlingerne fra Dansk Polarcenter, Kommissionen for videnskabelige Undersøgelser i Grønland og Institut for Eskimologi indgået i et fælles bibliotek i Dansk Polarcenter.

En del af instituttets malerier, tegninger og kunstgenstande er anvendt til udsmykning af Arktisk Instituts lokaler, og de malerier, som Arktisk Institut ikke selv har kunnet finde plads til, er udlånt til Dansk Polarcenter til ophængning på gange og i mødelokaler.

I henhold til samarbejdsaftalen er fotosamlingerne nu placeret under de bedst mulige betingelser for opbevaring af fotografier.

Arkivet og kortsamlingerne er ligeledes indrettet i særskilte lokaler, hvor arkivalierne er let tilgængelige. De tekniske installationer nødvendiggør en omlægning af arkivet i 1994.

I årets løb er arbejdet med arkivregistrering blevet fortsat sideløbende med ekspeditionen af henvendelser, forespørgsler etc.

Om arkivets indhold kan i øvrigt tilføjes, at der stadig tilbagestår et ikke ubetydeligt arbejde med en gennemgang, ompakning og nyregistrering af de ældste enkeltarkiver i samlingen.

Arkivet er i 1993 blevet forøget med gaver fra boet efter ingeniør Edmund Nielsen og boet efter konsulent Finn Kristoffersen.

Dansk Polarcenter, der har ansvaret for driften af Arktisk Instituts fotosamlinger samt arkiv, har valgt fortsat at lade arbejdet forestå af det personale, der passede samlingerne under Arktisk Institut.

Ifølge oplysninger fra Dansk Polarcenter har salget af fotos fra Arktisk Instituts fotosamling i 1993 ligget lidt under normalen. Af særlige leveringer kan nævnes:

Wegener-instituttet 45 fotos.

Grønlænderhuset i Kbh. 11 fotos til udstilling om sælfangst.

Rijksmuseum voor Volkenkunde, Leiden, 36 fotos til udstilling.

Museum Scoresbysund åbnet fotohus med 31 fotos.

Gyldendal indledt samarbejde i forb. m. udgivelse af Encyclopædien.

Postens Frimærkecenter købt fotos til nye EU-frimærker.

Arbejdet med reovering og sikkerhedskopiering af fotosamlingen er fortsat i 1993, men endnu meget står tilbage, hvorfor det fortsættes i de kommende år. . Sikkerhedskopieringen foretages i samarbejde med Nationalmuseets bevaringsafdeling i Brede. Da Arktisk Institut selv har det økonomiske ansvar for gennemførelsen af ovennævnte projekt, har man ansøgt og modtaget økonomisk støtte i 1993 hertil. Arbejdet fortsætter i 1994.

Instituttet har modtaget tilskud til fotoreovering på i alt 85.000,00 kr. fordelt således:

Kraemers Grønlandsfond 50.000,00 Trolles Legat 35.000,00

Der er stadig ikke skabt klarhed om forholdene for den fremtidige drift og reovering af den del af "Jette Bangs fotosamling", der vedtægtsmæssigt administreres af Al. Direktør for Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Emil Rosing, har lovet at søge udviklet en afklaring.

Instituttet har planer om at udarbejde en Jette Bang-fotoudstilling på ca. 50 billeder, som tænkes udstillet i museer og andre lokaliteter, hvor der er interesse herfor. Udstillingen skal give et bredt udsnit af Jette Bangs optagelser i Grønland fra 1936 til 1962 og sigter samtidig på at give tilskueren et indtryk af Jette Bang som kunstner. Der skal endvidere laves et katalog, hvoraf det fremgår, at man har mulighed for at købe fotografierne i Arktisk Institut.

Fotoudstillingen "Grønlands Østkyst gennem 100 år" er efter udstilling på universitetscentre i Alaska og Canada samt 2 danske repræsentationer i hhv. Washington og Los Angeles kommet

retur. Man havde forestillet sig, at dette initiativ udover det oplysende kunne have givet sig udslag i salg af nogle fotografier, men dette har desværre ikke vist sig at være tilfældet.

Fotoudstillingen om "Danmark-Ekspeditionen" har i 1993 været vist i lokalmuseer på Grønlands vestkyst samt i "Grønlændernes Hus" i Aalborg. Derefter blev udstillingen efter anmodning sendt til Ammassalik museum i oktober måned.

Der har på opfordring fra forfatteren Vagn Lundbye og tegneren Jørgen Bruhn Møller været afholdt møde i Arktisk Institut vedrørende en eventuel koordinering af fremtidige tiltag omkring eftersøgning af de omkomne ekspeditionsmedlemmer fra Danmark-Ekspeditionen. Der var stor interesse fra de 27 fremmødte, som fortrinsvis bestod af ekspeditionsfolk. Man blev enig om en fælles front i det fremtidige arbejde, og der blev nedsat 2 arbejdsgrupper, som efterfølgende har afholdt møder. Man stiler efter at afholde et opfølgingsmøde i efteråret 1994.

Der er til brug for salg eller bytte udarbejdet en oversigt for instituttets dubletsamling af bøger. En skriftlig henvendelse sammen med ovennævnte liste vil blive sendt til Det grønlandske Landsbibliotek, forinden bogantikvariater kontaktes.

Der er i 1993 ikke indkøbt nye bøger til instituttets bogsamling.

Redaktøren for udarbejdelsen af en historisk monografi om "Danmark-Ekspeditionen" har for Ars bestyrelse ved møde den 28. oktober givet en kort orientering om det hidtil udførte arbejde. Man var enig om, at en realistisk handlingsplan for arbejdets videreførelse til brug for de videre beslutninger i sagen var nødvendig. Overvejelser vedrørende det fortsatte arbejde med monografien er modtaget fra redaktøren ultimo december.

Der blev medio 1993 nedsat en arbejdsgruppe, der skulle komme med forslag til Arktisk Instituts fremtidige opgaver. Gruppen har foreslået, at udgivelse af et katalog over arkivet, katalog over fotoarkivet samt en monografi om Danmark-Ekspeditionen prioriteres.

Arktisk Institut sluttede driftsåret med et underskud på 28.524 kr. Instituttets egenkapital udgjorde ultimo 1993 88.556 kr.

Diverse:

Instituttets bogsamling er blevet forøget med gaver modtaget fra fru Gunhild Stærmose.

I 1992 modtog Arktisk Institut som gave fra kommandørkaptajn Kaj Nolsø Bang rattet fra skibet "Godthåb". Efter aftale med denne samt med "Det grønlandske Selskab" forbliver rattet i Kraemer Hus, så længe medlemmer fra 3-års-Ekspeditionen holder sine møder der. Herefter skal det overflyttes til Arktisk Institut.

Instituttet har af baron Niels Rosenkrantz købt et maleri af indlandsisen. Maleriet trænger til at blive restaureret, hvilket vil blive gjort på Nationalmuseets bevaringsafdeling i Brede efter nærmere aftale.

Arktisk Instituts maleri af Ejnar Mikkelsen, som var blevet placeret i et af Dansk Polarcenters mødelokaler sammen med andre portrætmalerier af Grønlandsfarere, er efter aftale med Kraemers Grønlandsfonds bestyrelse midlertidigt ophængt i Kraemer Hus. En fotografisk kopi er i stedet ophængt i DPC.

København, den 16. maj 1994

Grethe Knutzen